

Statistika z meteorologické stanice Javorník za měsíc září

Léto 2025 v Javorníku – bez bouřek, ale s rekordy

Letošní léto bylo v Javorníku opravdu netradiční. Po celé prázdniny se bouřkové systémy našemu městu vyhýbaly – postupovaly spíše směrem na Horní Hoštice nebo do horských oblastí. Nad Javorníkem tak nebyla zaznamenána ani jediná přímá bouřka. **7. září** jsme po šesti letech mohli pozorovat úplné zatmění Měsíce. Vlivem sucha už v této době začínalo žloutnout a opadávat listí. O den později, **8. září**, se na večerní obloze objevila mohutná bouřková kovadlina. V Polsku přinesla extrémní bouři s krupobitím a velkými škodami, Javorník zasáhla jen okrajově – kolem biocentra a Hamberku, kde nakonec zanikla. Rozloučení s létem však bylo velkolepé. V sobotu **20. září** byla v Javorníku naměřena teplota 30,8 °C, což je nový rekord. Padl tak dosavadní z roku 2003 (29,9 °C). Největší raritou byla noc – teplota neklesla pod 24 °C, takže jsme zažili tropickou noc, zároveň nejteplejší noc celého léta. Javorník se spolu s Vidnavou stal nejteplejším místem celé ČR, zatímco například na Horské Kvildě ve stejnou dobu mrzlo (-1 °C). Zajímavostí je i to, že vítr tentokrát nepřinesl saharský prach, ale spousta kobyлек zelených. Ačkoliv se absence bouřek může zdát zvláštní, historická statistika ukazuje, že to není nijak výjimečné. Připomeňme, že Javorník stále drží český rekord v zářijové teplotě: 37,4 °C z 1. září 2015 (tzv. supertropický den). Druhá polovina září už patřila rozsáhlé tlakové výši Petralilly. Hned první podzimní den přinesl výrazný kontrast – vlnící se studená fronta s oblačností, přechodnými dešti a výrazným ochlazením. Tropické noci ve druhé polovině září jsou opravdovou raritou, a tak není divu, že závěr měsíce byl o poznání chladnější: teploty se přes den pohybovaly jen kolem 10–13 °C. Rána byla sychravá, mokrá a mlhavá, odpoledne ale většinou slunečná. Podzimní sklizeň se naplno rozběhla – dozrávala jablka, zimní hrušky, ořechy i hroznové víno. Koncem měsíce se konečně objevily i hříby, takže se mnohde sušily plné síta. Bečky se plnily švestkami a dalším ovocem určeným na kvas do pálenic. Letošní sezóna tak byla opravdu bohatá a úspěšná. Naopak okurkám se kvůli plísni příliš nedařilo, zato rajčat a paprik byl dostatek. Na konci měsíce, **29. září**, se na Travné, Zálesí a v Horních Hošticích dokonce objevily první sněhové krupky.

Nejtepleji **20. 9. 2025** - naměřeno **30,8 °C**.

Nejchladněji **30. 9. 2025** - naměřeno **5,5 °C**.

Za měsíc napršelo **108 mm**. Největší náraz větru byl 21. září (55,6 km/h).

Během léta bylo zaznamenáno celkem **14** tropických dní.

Zaznamenáno v září:

2. 9. vzdálená bouřka u Horních Hoštic. Druhá konvekce u Bielic a Gierałtów.

7. 9. úplné zatmění měsíce pozorovatelné i z Javorníku

8. 9. pozorované dvě velmi vzdálené bouřky v Polsku

20. 9. tropický den, teplotní rekord z roku 2003 (29,9 °C) a následná tropická noc s teplotou kolem 24 °C.

Průměrné měsíční teploty, srážky, maximální náraz větru, maximální a minimální teplota - JAVORNÍK							Tlak (max)	Tlak (min)
ZÁŘÍ	Tmax v Ø °C	Tmin v Ø °C	mm	F/max (km/h)	Tmax °C	Tmin °C	[hPa]	[hPa]
2025	20,5	12,9	108	55,6	30,8	5,5	1026,3	1006,6
2024	21,9	11,9	267,4	43,1	32,2	3,4	1025,2	1006,2
2023	24,6	13	51,3	27,8	30,2	11,1	1029,3	1004,8
2022	18,4	11,1	63,8	29,4	26,4	5,6	1026,4	1000,6
2021	20,7	12,8	42,7	35	27,4	8,5	1027,2	1008
2020	21,2	10,7	95,6	30,8	29,7	4,7	1026,5	991,9
Historie - teploty	2023 (24,6 °C)	1986 (7,7 °C)	MAX 2024 (265,9 mm) MIN 1949 (5,2 mm)	20. 9. 1999 - 82,1 km/h	2015 (37,4 °C)	1977 (-1,6 °C)		

Průměrné měsíční teploty, srážky, maximální a minimální teplota - ZÁŘÍ 2025					
JAVORNÍK - Michal Zajonc	Tmax v Ø °C	Tmin v Ø °C	mm	Tmax °C	Tmin °C
	20,5	12,9	108	30,8 (20. září)	5,5 (30. září)
ZÁLESÍ - Milan Janata	Tmax v Ø °C	Tmin v Ø °C	mm	Tmax °C	Tmin °C
	14,2	11,3	137,7	27,4 (20. září)	2 (30. září)
HORNÍ HOŠTICE - Vlasta Zetochová	Tmax v Ø °C	Tmin v Ø °C	mm	Tmax °C	Tmin °C
	18,9	12,9	74	30,5 (20. září)	7 (30. září)
BÍLÝ POTOK - Petr Mímra	Tmax v Ø °C	Tmin v Ø °C	mm	Tmax °C	Tmin °C
	21,1	10,1	103,2	31,9 (20. září)	3,1 (30. září)

Bouře, která nás minula...

Jak víme, když bouřkové pásmo postupuje z Polska přes jezera, Javorník často „plave“. Proto byla včerejší mohutná konvekce během večera neustále sledována a hlídána – nikdo netušil, zda zanikne už nad jezery, nebo zda je přejde a zasáhne Javornicko v plné síle. Nejhorší scénář se naštěstí nenaplnil. Do Javorníku dorazila jen krátkodobá průtrž s 11 mm srážek, která nezpůsobila žádné škody. Přesto šlo o mimořádnou podívanou – blesky křížovaly nebe a obrovská bouřková buňka sahala až do výšky 15 km, její vrchol byl navíc krásně nasvícen zapadajícím sluncem. Bouřka se v noci rozpadla u Hamberku a biocentra Střední díly. Vlivem turbulentního proudění došlo k přerušení vzesupných proudů a při přiblížení k Rychlebským horám rychle zanikla. O to větší kontrast panoval na Prudnicku, Nysku, Otmuchowsku i v širší opolské oblasti – tam bouře ukázala svou ničivou sílu. Silné krupobití poničilo úrodu i majetek, voda zaplavila ulice a místy i obydlí, protože kroupy ucply kanalizace. Podle reportéra NTO krupobití ničilo dokonce i auta lidí, kteří se před bouří schovali do supermarketů. Zákazníci zpočátku kvůli silnému dešti a kroupám nemohli obchody opustit a jen bezmocně sledovali, jak led o velikosti golfových míčků rozbíjí okna a karoserie jejich vozů. Javornicko mělo včera večer štěstí. Příroda nám připravila úchvatnou podívanou, ale pohroma nás minula.

Fotografie krup: zdroj – Facebook, internet

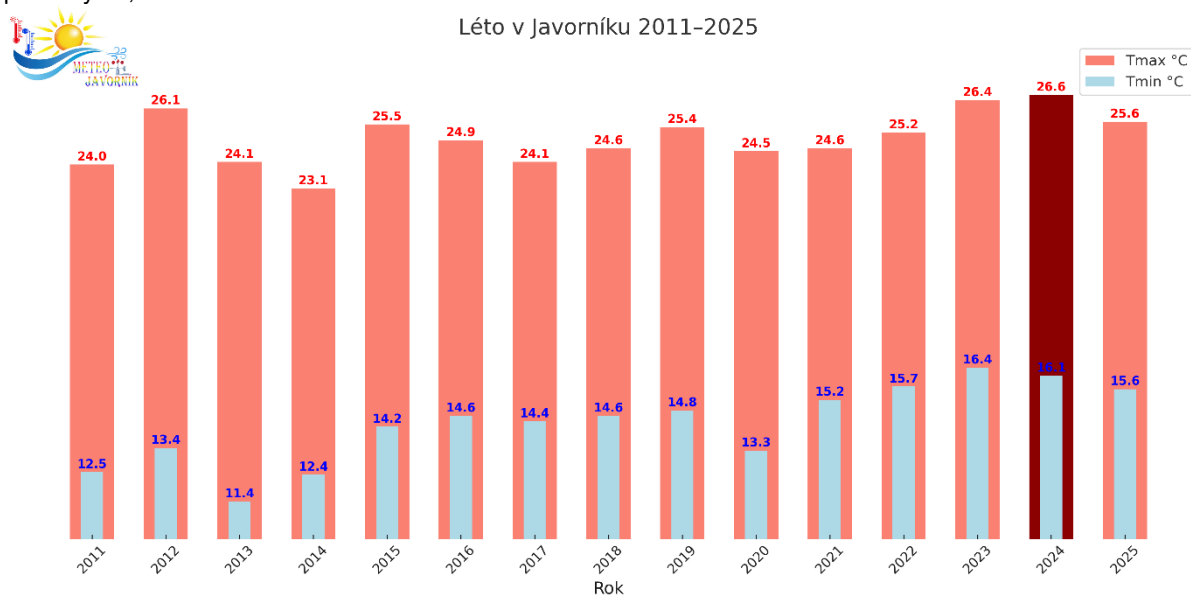
Bouřková buňka sahající až k tropopauze dne 8. září 2025

Na dnešní večerní obloze se ukázal opravdu impozantní jev – mohutně vyvinutá bouřková buňka typu Cumulonimbus incus, jejíž vrchol dosáhl až do výšky kolem 15 km. Bouřková konvekce byla od Javorníku vzdálena přibližně 90 km, přesto byla díky své mohutnosti dobře pozorovatelná. V její horní části bylo možné sledovat tzv. intra-cloud blesky (IC) – tedy blesky uvnitř oblaku, které se často jeví jako záblesky na obloze bez patrného výboje k zemi. Tento jev se lidově nazývá „nebe–nebe“ blesky. Vrchol oblaku naráží na hranici troposféry – tropopauzu, kde se další vzesup zastaví. Horní část se proto rozlévá do stran a vytváří charakteristický tvar „kovadliny“. Horní hranici oblaku přitom osvětlovalo zapadající slunce, které dodalo bouře červeno-oranžové odstíny, a ještě více zvýraznilo její monumentální tvary. Takto vyvinutý cumulonimbus je ukázkou síly atmosféry a připomínkou, že příroda dokáže malovat na obloze dechberoucí obrazy.

Léto v Javorníku 2011–2025

Tento sloupcový graf ukazuje vývoj průměrných maximálních (Tmax °C) a minimálních (Tmin °C) teplot během měsíců léta (červen až září) v Javorníku za období let 2011 až 2025. Nejteplejší léto bylo zaznamenáno v roce 2024, kdy průměrná maximální denní teplota dosáhla 26,6 °C. Těsně za ním je rok 2023 s hodnotou 26,4 °C. Zajímavost: Absolutní teplotní rekord v Javorníku byl naměřen v srpnu 2015, kdy teplota dosáhla extrémních 38,4 °C. Přestože šlo o mimořádně horký den, léto 2015 jako celek skončilo až na 5. místě v pořadí nejteplejších průměrných letních Tmax (25,5 °C). Naopak nejchladnější léto bylo v roce 2013 a 2014, kdy průměrné Tmax sotva přesáhly 24,0 °C.

Michal Zajonc